ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2021/1923 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 4ης Νοεμβρίου 2021

σχετικά με μέτρο συνδρομής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού για την Ειρήνη για τη στήριξη της ανάπτυξης ικανοτήτων για τις ένοπλες δυνάμεις της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και ιδίως το άρθρο 28 παράγραφος 1 και το άρθρο 41 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση του Ύπατου Εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2021/509 του Συμβουλίου [1] θεσπίστηκε Ευρωπαϊκός Μηχανισμός για την Ειρήνη (ΕΜΕ) για τη χρηματοδότηση από τα κράτη μέλη δράσεων της Ένωσης στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας για τη διατήρηση της ειρήνης, την πρόληψη των συγκρούσεων και την ενίσχυση της διεθνούς ασφάλειας, δυνάμει του άρθρου 21 παράγραφος 2 στοιχείο γ) της Συνθήκης. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο β) σημείο i) της απόφασης (ΚΕΠΠΑ) 2021/509, ο ΕΜΕ μπορεί να χρηματοδοτεί δράσεις για την ενίσχυση των ικανοτήτων τρίτων κρατών και περιφερειακών και διεθνών οργανισμών όσον αφορά στρατιωτικά και αμυντικά θέματα.

(2) Η Βοσνία-Ερζεγοβίνη παραμένει μία από τις πλέον ναρκοθετημένες χώρες στον κόσμο, κυρίως ως αποτέλεσμα της σύγκρουσης της περιόδου 1992-1995. Η παρουσία ναρκών και μη εκραγέντος υλικού εξακολουθεί να αποτελεί μείζον πρόβλημα για την ασφάλεια της χώρας, συνιστά άμεση απειλή για τον πληθυσμό και εμποδίζει σοβαρά την αποκατάσταση μετά τις συγκρούσεις και την οικονομική ανάκαμψη. Τα είδη αυτά συνιστούν επίσης απειλή για το επιτόπιο προσωπικό της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας (ΚΠΑΑ) και το λοιπό προσωπικό της ΕΕ.

(3) Οι ειρηνευτικές συμφωνίες του Ντέιτον, παράρτημα 1-Α σχετικά με τις στρατιωτικές πτυχές της ειρηνευτικής συμφωνίας, και οι οδηγίες του διοικητή της EUFOR προς τα μέρη, αλλαγή 25, κεφάλαιο 5, προβλέπουν υποχρέωση των αρχών της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης όσον αφορά την εκκαθάριση ναρκών. Ο νόμος για την άμυνα της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης ορίζει τις δράσεις απεναρκοθέτησης ως μία από τις πέντε κύριες αποστολές των ενόπλων δυνάμεων της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης (AFBiH). Οι AFBiH είναι ο μεγαλύτερος οργανισμός άρσης ναρκοπεδίων στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη· οι τυποποιημένες επιχειρησιακές διαδικασίες τους έχουν θεσπιστεί με σκοπό την εκκαθάριση ναρκοπεδίων και μη εκραγέντος υλικού (UXO) και τα προγράμματα κατάρτισης για την ευαισθητοποίηση σχετικά με τους κινδύνους UXO. Έχουν εναρμονιστεί τόσο με το πρότυπο της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης για την εκκαθάριση ναρκοπεδίων και UXO όσο και με τα σχετικά διεθνή πρότυπα, συμπεριλαμβανομένων των διεθνών προτύπων δράσης κατά των ναρκών.

(4) Στα συμπεράσματα της Επιτροπής Πολιτικής και Ασφάλειας της 1ης Ιουλίου 2021 σχετικά με τους στρατηγικούς προσανατολισμούς του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού για την Ειρήνη για την περίοδο Ιουλίου – Δεκεμβρίου 2021 διατηρείται ως βασική προτεραιότητα της εν λόγω περιόδου ένα μέτρο συνδρομής για τη στήριξη των AFBiH. Σκοπός του μέτρου συνδρομής είναι η βελτίωση των ικανοτήτων των AFBiH, προκειμένου να χρησιμοποιούνται οι εν λόγω ικανότητες στο πλαίσιο της συμμετοχής της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης σε στρατιωτικές αποστολές ΚΠΑΑ και με την επιφύλαξη οποιασδήποτε άλλης στήριξης για την άρση ναρκοπεδίων που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την άρση ναρκοπεδίων για ανθρωπιστικούς λόγους εν γένει.

(5) Στην τακτική εξαμηνιαία του έκθεση για την επιχείρηση Althea, ο Ύπατος Εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας («Ύπατος Εκπρόσωπος») έχει τονίσει επανειλημμένα την ανάγκη για παροχή συνδρομής στο τάγμα άρσης ναρκοπεδίων των AFBiH.

[1] Απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2021/509 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 2021, για τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Μηχανισμού για την Ειρήνη, και για την κατάργηση της απόφασης (ΚΕΠΠΑ) 2015/528 (ΕΕ L 102 της 24.3.2021, σ. 14).

(6) Στις 9 Σεπτεμβρίου 2021, κατά την υποβολή της 36ης εξαμηνιαίας έκθεσης για την Επιχείρηση EUFOR Althea, η Επιτροπή Πολιτικής και Ασφάλειας (ΕΠΑ) σημείωσε τη συνεχή επείγουσα ανάγκη εξεύρεσης λύσης για τη βελτίωση της επιχειρησιακής ικανότητας του τάγματος άρσης ναρκοπεδίων των AFBiH. Για τον σκοπό αυτό, η ΕΠΑ κάλεσε τον Ύπατο Εκπρόσωπο να υποβάλει προτάσεις προς εξέταση, συμπεριλαμβανομένων προτάσεων στο πλαίσιο του ΕΜΕ.

(7) Στις 18 Οκτωβρίου 2021 το Συμβούλιο ενέκρινε συμπεράσματα σχετικά με τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη/Επιχείρηση EUFOR Althea, στα οποία προτρέπει τις αρχές της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης να ενισχύσουν, με την υποστήριξη της διεθνούς κοινότητας, τις προσπάθειές τους για την καταστροφή των πλεοναζόντων πυρομαχικών, όπλων και εκρηκτικών και την άρση ναρκοπεδίων για ανθρωπιστικούς λόγους.

(8) Με επιστολή της 8ης Ιανουαρίου 2020 προς τον διοικητή της EUFOR, ο υπουργός Άμυνας της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης ζήτησε να παρασχεθεί επειγόντως στήριξη στις AFBiH με τη μορφή βασικού εξοπλισμού για την άρση ναρκοπεδίων, επισημαίνοντας την προχωρημένη κατάσταση αχρηστίας του υπάρχοντος υλικού και την αδυναμία συμμόρφωσης με τον καθορισμένο στόχο της πλήρους απεναρκοθέτησης της χώρας έως το 2027.

(9) Σε επιστολή που απηύθυνε στις 7 Οκτωβρίου 2021 στον Ύπατο Εκπρόσωπο, το υπουργείο άμυνας της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης επανέλαβε το αίτημά του προς την Ένωση για παροχή στήριξης στις AFBiH με την προμήθεια βασικού εξοπλισμού για την άρση ναρκοπεδίων, με σκοπό την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των δραστηριοτήτων άρσης ναρκοπεδίων που διεξάγουν οι AFBiH.

(10) Το μέτρο συνδρομής θα υλοποιηθεί λαμβανομένων υπόψη των αρχών και απαιτήσεων που ορίζονται στην απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2021/509, ιδίως της συμμόρφωσης με την κοινή θέση 2008/944/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου ([2]), και σύμφωνα με τους κανόνες για την εκτέλεση των εσόδων και δαπανών που χρηματοδοτούνται μέσω του ΕΜΕ.

(11) Το Συμβούλιο επιβεβαιώνει την αποφασιστικότητά του να προστατεύσει, να προωθήσει και να πραγματώσει τα ανθρώπινα δικαιώματα, τις θεμελιώδεις ελευθερίες και τις δημοκρατικές αρχές, και να ενισχύσει το κράτος δικαίου και τη χρηστή διακυβέρνηση σύμφωνα με τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και το διεθνές δίκαιο, ιδίως το διεθνές δίκαιο για τα ανθρώπινα δικαιώματα και το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Θέσπιση, στόχοι, πεδίο εφαρμογής και διάρκεια

1. Θεσπίζεται μέτρο συνδρομής υπέρ του υπουργείου άμυνας της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης («δικαιούχος»), το οποίο θα χρηματοδοτείται από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό για την Ειρήνη («μέτρο συνδρομής»).

2. Στόχος του μέτρου συνδρομής είναι η ενίσχυση και η αναβάθμιση των ικανοτήτων του τάγματος άρσης ναρκοπεδίων των AFBiH μέσω της παροχής επαρκούς εξοπλισμού. Με τη συμβολή αυτή θα μπορέσει η Βοσνία-Ερζεγοβίνη να προστατεύσει καλύτερα τον άμαχο πληθυσμό της και να αυξήσει τη συνεισφορά των AFBiH σε στρατιωτικές επιχειρήσεις και αποστολές ΚΠΑΑ και παράλληλα θα ενισχυθεί η ευρωατλαντική συνεργασία και η συνεργασία με τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών με την προώθηση και την αναβάθμιση των ικανοτήτων του τάγματος άρσης ναρκοπεδίων των AFBiH.

3. Για την επίτευξη του στόχου που αναφέρεται στην παράγραφο 2, το μέτρο συνδρομής χρηματοδοτεί τα ακόλουθα είδη εξοπλισμού:

α) Κινητικότητα: 34 (4×4) οχήματα μεταφοράς,

β) Υποστήριξη: 34 (4×4) οχήματα για την παροχή ιατρικών υπηρεσιών,

γ) Τεχνολογία: 150 ανιχνευτές μετάλλων.

4. Η διάρκεια του μέτρου συνδρομής είναι 30 μήνες από την έκδοση της παρούσας απόφασης.

([2]) Κοινή θέση 2008/944/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 8ης Δεκεμβρίου 2008, για τον καθορισμό κοινών κανόνων που διέπουν τον έλεγχο των εξαγωγών στρατιωτικής τεχνολογίας και εξοπλισμού (ΕΕ L 335 της 13.12.2008, σ. 99).

Άρθρο 2

Χρηματοδοτικές ρυθμίσεις

1. Το ποσό δημοσιονομικής αναφοράς που προορίζεται να καλύψει τις δαπάνες που σχετίζονται με το μέτρο συνδρομής ανέρχεται σε 10 000 000 EUR.

2. Η διαχείριση όλων των δαπανών γίνεται σύμφωνα με τους κανόνες για την εκτέλεση των εσόδων και δαπανών που χρηματοδοτούνται μέσω του ΕΜΕ.

3. Οι δαπάνες στο πλαίσιο του μέτρου συνδρομής είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση για 48 μήνες από την έγκριση της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 3

Ρυθμίσεις με τον δικαιούχο

1. Ο Ύπατος Εκπρόσωπος προβαίνει στις αναγκαίες ρυθμίσεις με τον δικαιούχο, προκειμένου να διασφαλιστεί η τήρηση των απαιτήσεων και των όρων που καθορίζει η παρούσα απόφαση, ως προϋπόθεση για την παροχή στήριξης στο πλαίσιο του μέτρου συνδρομής.

2. Οι ρυθμίσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνουν διατάξεις που υποχρεώνουν τον δικαιούχο να διασφαλίζει:

α) τη συμμόρφωση του τάγματος άρσης ναρκοπεδίων των AFBiH με το σχετικό διεθνές δίκαιο, ιδίως το διεθνές δίκαιο για τα ανθρώπινα δικαιώματα και το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο,

β) τη σωστή και αποτελεσματική χρήση οποιωνδήποτε περιουσιακών στοιχείων παρέχονται στο πλαίσιο του μέτρου συνδρομής για τους σκοπούς για τους οποίους παρασχέθηκαν,

γ) την επαρκή συντήρηση οποιωνδήποτε περιουσιακών στοιχείων παρέχονται στο πλαίσιο του μέτρου συνδρομής, ώστε να διασφαλίζονται η δυνατότητα χρήσης τους και η επιχειρησιακή τους διαθεσιμότητα καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους,

δ) ότι τα περιουσιακά στοιχεία που παρέχονται στο πλαίσιο του μέτρου συνδρομής δεν απόλλυνται ή δεν περιέρχονται, χωρίς την έγκριση της επιτροπής του Μηχανισμού που συγκροτήθηκε δυνάμει της απόφασης (ΚΕΠΠΑ) 2021/509, σε πρόσωπα ή οντότητες διαφορετικά από εκείνα που ορίζονται στις ρυθμίσεις, στο τέλος του κύκλου ζωής τους.

3. Οι ρυθμίσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνουν διατάξεις σχετικά με την αναστολή και τον τερματισμό της στήριξης στο πλαίσιο του μέτρου συνδρομής, εφόσον διαπιστωθεί ότι ο δικαιούχος αθετεί τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 2.

Άρθρο 4

Εφαρμογή

Ο Ύπατος Εκπρόσωπος είναι υπεύθυνος για τη διασφάλιση της εφαρμογής της παρούσας απόφασης σύμφωνα με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2021/509, τους κανόνες για την εκτέλεση των εσόδων και δαπανών που χρηματοδοτούνται μέσω του ΕΜΕ και το ολοκληρωμένο μεθοδολογικό πλαίσιο για την αξιολόγηση και τον προσδιορισμό των απαιτούμενων μέτρων και ελέγχων για τα μέτρα συνδρομής στο πλαίσιο του ΕΜΕ.

Άρθρο 5

Παρακολούθηση, έλεγχος και αξιολόγηση

1. Ο Ύπατος Εκπρόσωπος διασφαλίζει την παρακολούθηση της τήρησης από τον δικαιούχο των υποχρεώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 3. Η εν λόγω παρακολούθηση παρέχει ενημέρωση σχετικά με το πλαίσιο και τους κινδύνους παραβίασης των υποχρεώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 3 και συμβάλλει στην πρόληψη τέτοιων παραβιάσεων, συμπεριλαμβανομένων των παραβιάσεων του διεθνούς δικαίου για τα ανθρώπινα δικαιώματα και του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου από μονάδες των AFBiH που λαμβάνουν στήριξη στο πλαίσιο του μέτρου συνδρομής.

2. Ο έλεγχος του εξοπλισμού μετά την αποστολή οργανώνεται ως εξής:

i) επαλήθευση της παράδοσης, διά της οποίας πιστοποιητικά παράδοσης στο πλαίσιο του μέτρου συνδρομής του ΕΜΕ υπογράφονται από τις δυνάμεις τελικού χρήστη κατά τη μεταβίβαση της κυριότητας,

ii) επιτόπιος έλεγχος, διά του οποίου ο δικαιούχος παρέχει στον Ύπατο Εκπρόσωπο τη δυνατότητα να διενεργήσει επιτόπιο έλεγχο κατόπιν αιτήματος του τελευταίου.

3. Ο Ύπατος Εκπρόσωπος διενεργεί μια πρώτη αξιολόγηση του μέτρου συνδρομής 18 μήνες μετά την παράδοση του εξοπλισμού. Εφόσον κριθεί αναγκαίο, αυτό μπορεί να συνεπάγεται επιτόπια επίσκεψη σχετικά με τον εξοπλισμό που παραδόθηκε. Η τελική αξιολόγηση διενεργείται κατά την ολοκλήρωση του μέτρου συνδρομής και περιλαμβάνει μια ευρύτερη άσκηση άντλησης διδαγμάτων.

Άρθρο 6

Υποβολή εκθέσεων

Κατά τη διάρκεια της περιόδου υλοποίησης, ο Ύπατος Εκπρόσωπος υποβάλλει στην ΕΠΑ εξαμηνιαίες εκθέσεις σχετικά με την υλοποίηση του μέτρου συνδρομής σύμφωνα με το άρθρο 63 της απόφασης (ΚΕΠΠΑ) 2021/509. Ο διευθυντής μέτρων συνδρομής ενημερώνει τακτικά την επιτροπή του Μηχανισμού που συγκροτήθηκε με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2021/509 σχετικά με την εκτέλεση των εσόδων και δαπανών, σύμφωνα με το άρθρο 38 της εν λόγω απόφασης.

Άρθρο 7

Αναστολή και διακοπή

Η ΕΠΑ μπορεί να αποφασίσει να αναστείλει εν όλω ή εν μέρει την εκτέλεση του μέτρου συνδρομής σύμφωνα με το άρθρο 64 της απόφασης (ΚΕΠΠΑ) 2021/509.

Η Επιτροπή Πολιτικής και Ασφάλειας μπορεί επίσης να συστήσει να διακόψει το Συμβούλιο το μέτρο συνδρομής.

Άρθρο 8

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την ημερομηνία της έκδοσής της.

Βρυξέλλες, 4 Νοεμβρίου 2021.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
G. DOVŽAN